

Sygn. akt VIII C 2952/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 listopada 2016 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi-Widzewa w Łodzi VIII Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: S.S.R. Anna Bielecka-Gąszcz

Protokolant: st. sekr. sąd. Anna Zuchora

po rozpoznaniu w dniu 30 listopada 2016 roku w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa W. M.

przeciwko M. R.

o zapłatę 3032,91 zł

oddala powództwo.

Sygn. akt VIII C 2952/15

UZASADNIENIE

W dniu 24 sierpnia 2015 roku powód W. M. wytoczył przeciwko pozwanej M. R. powództwo o zasądzenie kwoty 3.032,91 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 28 kwietnia 2000 roku do dnia zapłaty oraz kosztami procesu, wnosząc o wydanie nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym na podstawie weksla załączonego do pozwu.

W uzasadnieniu powód wskazał, że pozwana wystawiła weksel własny. W dniu 25 kwietnia 2001 roku powód ponownie wezwał pozwaną do zapłaty. W braku zapłaty do dnia wytoczenia powództwa wystąpienie z pozwem stało się konieczne i zasadne. **(pozew k. 6-7).**

Zarządzeniem z dnia 14 września 2015 roku w sprawie stwierdzono brak podstaw do wydania nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym, a sprawa została skierowana do rozpoznania na rozprawie. **(zarządzenie k. 10).**

W piśmie procesowym z dnia 7 i 30 października 2015 roku zatytułowanym „podanie” pozwana poinformowała tutejszy Sąd, że złożyła wniosek o udostępnienie jej w czytelni akt sprawy I Nc 289/04, gdy mogą one dotyczyć tej samej wierzytelności, a następnie poinformowała, że roszczenie ze sprawy I Nc 289/04 spłaca u komornika. **(pismo k. 13 i 15)**

Na rozprawie w dniu 30 listopada 2016 roku powód nie stawił się, został prawidłowo zawiadomiony o terminie rozprawy. Pozwana zajęła merytoryczne stanowisko w sprawie, wnosząc o oddalenie powództwa w całości. Podniosła m.in., że to ona podpisała weksel oraz, że nigdy nie otrzymała wezwania do wykupu weksla, przytoczyła także okoliczności faktyczne związane z podpisaniem przez nią weksla. **(protokół rozprawy k. 31, potwierdzenie odbioru k. 30)**

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 13 kwietnia 2000 roku pozwana M. R. wystawiła na rzecz powoda W. M. i E. M. weksel własny na sumę wekslową 3.032,91 zł, z terminem płatności 27 kwietnia 2000 roku. **(dowód: weksel własny, okoliczności bezsporne)**

W dniu 25 kwietnia 2001 roku Firma Handlowa (...) s.c. sporządziła skierowane do pozwanej M. R. wezwanie do wykupienia weksla. W piśmie tym, stosownie do art. 476 k.c., wezwano pozwaną do dobrowolnego uregulowania należności z tytułu wystawionego w dniu 13.04.2000 roku weksla na kwotę 3.032,91 zł za kwotę 2.956,89 zł, w terminie 3 dni od dnia doręczenia niniejszego wezwania na wskazane niżej konto bankowe wierzyciela lub bardzo pilne zgłoszenie się do Wydziału Windykacji na adres podany poniżej. Poinformowano, że termin trzech dni od dnia doręczenia jest terminem ostatecznym. W dole pisma wskazano konto bankowe (...) s.c. ul. (...) w Ł. oraz adres i numery telefonu Wydziału Windykacji (...) ul. (...) w Ł.. Na dole pisma poczyniono adnotację, że prowadzącym spraw jest A. R.. Brak jest informacji o tym, czy i ewentualnie kiedy, pismo to zostało doręczone pozwanej. **(okoliczności bezsporne, kserokopia pisma k. 9)**

Roszczenie dochodzone w przedmiotowej sprawie nie jest tożsame z roszczeniem dochodzonym w sprawie o sygn. I Nc 289/04, gdzie podstawą dochodzonego roszczenia nie był weksel, lecz oświadczenie pozwanej o uznaniu długu. **(dokumenty zgromadzone w aktach sprawy I Nc 289/04)**

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił jako bezsporny oraz na podstawie znajdujących się w aktach sprawy dowodów z dokumentów.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na oddalenie.

Zgodnie z przepisem art. 103 ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 roku – Prawo wekslowe (Dz.U. 1936, Nr 37, poz. 282 ze zm.), do weksla własnego stosuje się przepisy o wekslu trasowanym, o ile z istotą weksla własnego nie pozostają w sprzeczności, w tym przepisy dotyczące płatności weksla i przedstawienia weksla do zapłaty.

Z materiału dowodowego zgromadzonego w przedmiotowej sprawie, wynika, że weksel własny, z którego powód wywodzi swoje roszczenie przeciwko pozwanej, nie został pozwanej przedstawiony do zapłaty.

Należy zauważyć, że dług wekslowy jest długiem odbiorczym w tym sensie, że przesłanką wymagalności roszczeń wobec wszystkich dłużników wekslowych jest przedstawienie dokumentu dłużnikowi głównemu. Posiadacz weksla może przedstawić go do zapłaty osobiście, ale także przez pełnomocnika czy posłańca. Osobą, której weksel się przedstawia powinien być dłużnik główny albo osoba umocowana do jego reprezentacji (pełnomocnik).

Przedstawienia weksla do zapłaty dokonuje się w miejscu płatności, czyli w miejscowości podanej w tym charakterze na wekslu. Jeżeli klauzula miejsca płatności zawiera adres, w którym weksel ma być płatny, powinno się dokonać przedstawienia weksla pod tym adresem. W braku adresu przedstawienia należy dokonać w lokalu przedsiębiorstwa, a gdyby nie można było znaleźć takiego lokalu – w mieszkaniu osoby, której weksel jest przedstawiany (art. 87 pr. wekslowego). W innym miejscu można przedstawić weksel tylko za zgodą osoby, której jest on przedstawiany. Należy jednak zaakceptować stanowisko przedwojennej judykatury, zgodnie z którym, należy przyjąć, że można skutecznie przedstawić weksel do zapłaty bez zgody dłużnika w miejscu jego zamieszkania czy siedzibie, która nie jest miejscem płatności weksla. Przedmiotowy weksel miał być płatny w Ł..

Przedstawić należy oryginał weksla i to w taki sposób by dłużnik mógł zbadać uprawnienia posiadacza, a posiadacz był gotów wydać weksel w razie dokonania zapłaty. Nie spełnia, zatem wymogu przedstawienia weksla do zapłaty samo wezwanie do zapłaty weksla, ani wezwanie połączone z doręczeniem kopii weksla, czy też wezwanie dłużnika by stawił się u posiadacza weksla w celu przedstawienia weksla dłużnikowi, jeżeli miejsce zamieszkania lub siedziba posiadacza nie jest miejscem płatności weksla. Natomiast wymóg przedstawienia weksla do zapłaty jest spełniony,

jeżeli dłużnikowi umożliwiono zapoznanie się z wekslem w miejscu i terminie płatności, ale on z tej możliwości nie skorzystał.

Dodatkowo wskazać należy, że w literaturze dominuje pogląd, że okazania oryginału weksla nie może zastąpić doręczenie jego kopii. W procesie, zarówno w postępowaniu zwykłym, jak i nakazowym, nie doręcza się pozwanemu oryginału weksla i nie znajduje się on nawet w aktach sprawy. Zgodnie z § 79 Regulaminu wewnętrznego urzędowania sądów powszechnych, weksle są przechowywane ze szczególną starannością, w miejscu wyznaczonym przez prezesa sądu, posiadającym odpowiednie zabezpieczenia techniczne (tu: w kasie pancерnej tutejszego wydziału), natomiast do akt sprawy dołącza się sporządzone przez kierownika sekretariatu ich odpisy z adnotacją o miejscu przechowywania oryginału. Konsekwentnie należy, zatem przyjąć, że doręczenie odpisu pozwu nie zastępuje przedstawienia weksla do zapłaty. Jednocześnie uznać należy, że przedstawienie weksla do zapłaty może nastąpić do czasu wytoczenia powództwa o zapłatę na podstawie weksla, bowiem tylko do tego czasu wierzyciel jest w posiadaniu weksla i może pozostawać w gotowości do wydania weksla dłużnikowi w razie dokonania zapłaty (może dysponować wekslem). Po wytoczeniu powództwa weksel pozostaje zdeponowany w kasie pancерnej aż do prawomocnego zakończenia postępowania w sprawie – w razie zapłaty sumy wekslowej, powód nie może w dowolnym czasie żądać wydania weksla celem zwrócenia go dłużnikowi.

W przedmiotowej sprawie brak jest jakichkolwiek dowodów wskazujących na to, że pozwanej przedstawiono weksel do zapłaty. W aktach sprawy znajduje się jedynie kserokopia pisma firmy (...) s.c. z dnia 25.04.2001 roku, które to pismo nie jest podpisane, nie załączono do niego dowodu nadania pisma i jego doręczenia pozwanej, a ponadto spółka cywilna (...) nie jest powodem w sprawie, sama zresztą nie posiada zdolności sądowej i procesowej.

Jeżeli chodzi zaś o skutki nieprzedstawienia weksla do zapłaty (brak przedstawienia weksla w ogóle), przyjmując, że skoro przedstawienie weksla do zapłaty musi być dokonane przy użyciu oryginału dokumentu i jest przesłanką wymagalności roszczenia, konsekwentnie należy także przyjąć, że skoro roszczenie z weksla nieprzedstawionego do zapłaty jest niewymagalne, to oparte na tym wekslu powództwo jako przedwczesne należy oddalić. Chodzi tu, bowiem o kwestię wymagalności roszczenia wekslowego. Ś. interpretacja prawa wekslowego prowadzi do wniosku, że dopóki dłużnik nie ma możliwości zapoznania się z oryginałem weksla, jego obowiązek spełnienia świadczenia nie aktualizuje się. Dowód dokonania przedstawienia weksla do zapłaty obciąża przy tym wierzyciela (powoda) (por. Piotr Machnikowski – Postawy prawa wekslowego, Oficyna 2009).

Z powyższego jasno, zatem wynika, że każdy weksel, po nadejściu jego terminu płatności, powinien być przedstawiony do zapłaty osobie, która go wystawiła (w przypadku weksla własnego). Jest to warunek konieczny, aby można było dochodzić należności z weksla. Brak przedstawienia weksla do zapłaty skutkuje brakiem obowiązku zapłaty sumy wekslowej przez dłużnika, aż do dnia przedstawienia mu weksla. Opierając się na tym, należy stwierdzić, że wystosowane przez (...) s.c. „wezwanie do wykupienia weksla” jest z prawnego punktu widzenia zupełnie obojętne i niewykupienie przez dłużnika weksla, który mu w miejsce płatności przyniesiony nie został, żadnych skutków prawnych pociągać za sobą nie może, pomijając już wcześniejsze uwagi dotyczące tego, że wezwania tego nie dokonał powód, lecz jakaś spółka cywilna. W przedmiotowej sprawie nie wykazano, że weksel był pozwanej przedstawiony do zapłaty, a wezwanie do wykupu weksla z dnia 25 kwietnia 2001 roku nie ma w praktyce żadnych skutków prawnych, z uwagi na podniesione powyżej argumenty. W wezwaniu tym nawet zresztą nie zawiadomiono pozwanej o tym, że oryginał weksla jest do wglądu w miejscu jego płatności.

Przedmiotowe powództwo, jako przedwczesne, zasługiwało zatem na oddalenie z powyższej przyczyny.

Jednocześnie stwierdzić należy, że Sąd w istocie nieprawidłowo nie doręczył powodowi odpisu pism pozwanej z dnia 7 i 30 października, jak się zdaje omyłkowo nie potraktował ich bowiem jako merytorycznego stanowiska pozwanej w sprawie. Treść tych pism nie miała jednak żadnego znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy. Pozwana nie miała racji podnosząc, że sprawa I Nc 289/04 jest tożsama z przedmiotową sprawą. Pisma pozwanej skutkowały bowiem tym, że do akt niniejszej sprawy wypożyczono i załączono akta sprawy I Nc 289/04, zaś z lektury dokumentów tam zgromadzonych wprost wynika, że roszczenie dochodzone w przedmiotowej sprawie nie jest tożsame z roszczeniem

dochodzonym w sprawie o sygn. I Nc 289/04, gdzie podstawą dochodzonego roszczenia nie był weksel, lecz oświadczenie pozwanej o uznaniu długu z dnia 17 lutego 2003 roku, co słusznie podniósł powód.

Z tych względów, orzeczono jak w sentencji.